

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Nummotheca Principum Austriae

ex gazis Aulae Caesareae potissimum instructa, & aliunde aucta, quae a prima aetate, qua in Austria cusa fuit moneta Sub Babenbergicae Stirpis Marchionibus, Ad Usque Habsburgicae Gentis Principes, Lineae Hispano-Austriacae, Huiusque Masculum Ultimum Carolum II. Regem Hispan.

Complectitur tabulas aeri incisas LI

Herrgott, Marquart

Friburgi Brisgoviae, 1752

[Text]

[urn:nbn:de:bsz:31-241470](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-241470)

Tab. XIII. esse statuo cum Cl. KOEHLERO
P. II. *Prefat.* §. 35. *M. Imp.*
ar. pond. 1. *unc.*

XXXIII.

CAES. *ar.* MAXIMILIANVS.
SEMPER. AVGVSTVS 1516. Pro-
tome Imperatoris in toga cum
patagio pelliceo, capite supra
caliptram, pariter replicatam,
corona aperta tecto, & ad læ-
vam converso.

In postica nummi parte,
quæ perigraphe caret, idem
Cæsar cataphractus gladio ob-
longo præcinctus, & insigni
aurei velleris ornatus, cum ga-
lea coronata in capite, equo
phalerato, & armato insidens,
& dextrorsum equitans exhi-
betur: dex. frœnum tenens,
sinistram parazonio suffulciens.
Caput equi aquila coronata pan-
sis alis superbit: frons vero
cornu acuto armatur. Dor-
suali aquila Imperialis biceps
impressa, quæ parmulam *Burgun-
diæ & Austriæ* tesseriis distinctam,
in corde cernendam præbet:
anterior equi ornamentum *Au-
striæ* symbolum refert.

Numisma hoc anno 1516.
percussum fuisse, adiecta Christi
æra nos edocet; eo nimirum
tempore, quo nummus proxime
præcedens cufus fuit. Sed
in hoc typo forma maiori &
elegantiori habes integram ar-
maturam Cæsaris, exercitum,
pro more illius ævi, ad præ-
lium ducentis. Anticam porro
huius nummi partem duobus
typis, nonnihil variantibus, in
gazis Aulæ Vindobonensis sin-
gillatim reperi, quorum ex-

TOM. II. P. I.

(a) *Ger.* a ROO, GUICCIARDIN.
HEVTER, & alii apud STRUV.

empla cum lectoribus meis etiam
communico. T. H.

MAXI-
MILIA-
NUS I.

XXXIV.

Perigraphe & vultus præce-
denti typo fere similes. Hic
vero nomen MAXIMILIANUS
integrum exaratum, cuius lit-
tera postrema s. in priori desi-
deratur. Galerius porro in num-
mo præfenti corona illa caret,
quæ in præcedenti observatur.
Cæterum hunc ipsum typum in
tabulis HERÆI etiam inveni. *M.*
Imp. ar. pond. 3. *unc.*

XXXV.

In epigraphe scribitur MAXI-
MILIANVS. inserta per errorem
littera v. ante n. Sed sciend-
um est, nummum hunc, cuius
exemplum hic damus, non
esse cufum, verum primo fu-
sum, tum scalpro expolitum,
& demum scriptura incisa ab-
solutum. *M. Imp. ar. pond.*
3. *unc.*

XXXVI.

IMPERATOR. CAESAR. MAXI-
MILIANVS. PIVS. FELIX. AVGV-
STVS. Protome Cæsaris fere
ut num. XXI.

SVB. CAES *ar.* MAXIMILIA-
NO. AVGVSTO IMPERIVM. ROM.
anum PACATVM. E. *st.* Figura
muliebris stolata, seu Ceres
Dea, sedens super canistrum,
fructibus refertum, dex. fructus
porrigit, similesq; fructus sin. te-
net. In exergo æra Christi 1516.

Hoc anno die XIII. Aug.
Novioduni pax est sancita, quæ
ingens orbi Christiano gaudium
attulit (a). In cuius rei me-

E 2

mori-
Corp. Hist. Germ. Tom. II. pag. 569.

2

MAXI-
MILIA-
NUS I.

moriā & Cæsaris gloriā, elegans hic nummus cufus fuit, Ceresque ei impressa; ob spem conceptam, quod omnis generis fructus, ac ingentia emolumenta in Rempublicam Christianam inde redundatura sint. Cæterum numisma hoc prægrande, in gazis Archiducum Austriae asservatum, ex duplici lamina argentea compactum est: æra Christi in postica eius parte clare aperteque expressa in typo LUCKII omissa fuit; hinc nummum istum perperam ad añum Christi 1518. reposuit: adeoque falsam etiam eius explicationem dedit. *M. Imp. pond. unc. 7. T. H. & ap. LUCK. pag. 41.*

XXXVII.

Tab. XIV.

MAXIMILIANVS. CAESAR.
Protome Imperatoris fere ut
num. XXIX.

KAROLVS. REX. CATOLICVS.
Protome CAROLI in toga cum
patagio pellito & Ordinis aurei
velleris insigni: capite pileo in-
ciso operto, & dextrorsum
converso.

Nummum hunc anno 1516. cufum fuisse existimo, quo CAROLUS defuncto FERDINANDO *Catholico*, hortatu MAXIMILIANI Cæsaris, titulum *Regis Hispanie* assumpsit: vel anno insequenti, quo suadente iterum Cæsare, qui in Belgium advenerat, CAROLUS felici navigatione in Hispaniam delatus, regni administrationem suscepit, atque cum MAXIMILIANO avo & HENRICO *Anglo* fœdus Gallicum inivit (a). *M. Imp. a.*

(a) Conf. STRUV. loc. cit. ad hos
annos.

XXXVIII.

Tab. XIV.

Adversa huius numismatis pars perigraphen duplici in circulo expressam exhibet: † MAXIMILIANVS. D. ei gratia ROMANORUM IMPERATOR. SEMPER. AVGVSTVS: AC: HVNGARIAE DALMATIAE CROATIAE REX. ARCHIDVX. AVSTRIE DVX: BVRGVN di^E

MAXIMILIANUS ornatu Imperatorio conspicuus, adversa fronte sedens in folio, dext. sceptrum tenet, sin. globum Imperii. Duo gryphi alati hinc atque illinc scuta, quæ thronum exornant, sustinent: a dextris scutum est *Hungariae* coronatum, a sinistris *Austriae* pileo Archiducali tectum: gryphi porro insistent binis clypeis, qui *Alsatie* & *Habsburgi* impressis symbolis sunt insignes. Subtus ad pedes maioris formæ scutum aquilam Imperii bicipitem refert.

Postica nummi pars quinque scuta præbet. Medium, illudque maius, imposita Imperiali corona, bicipiti aquila Imperii conspicuum, a duobus gryphis alatis sustentatur, tenentibus igniaria, additis infra flammis, cum symbolo *Aurei velleris*. Æra quoque Christi scuto adiecta 1518. Supra a dextris clypeus *Hungariae* coronatus, a sinistris fascia Austriaca, galeo Archiducum operta. Infra *Burgundie* & *Habsburgi* insignia.

Anno hoc 1518. MAXIMILIANUS Cæsar in celeberrimo conventu Augustano consultabat cum Electoribus de futuro Rege